ТЫЗЭКЪОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос адыга

1923-рэ илъэсым гъэтхапэм къыщегъэжьагъэу къыдэкIы

№ 204 (20967)

2015-рэ илъэс

БЭРЭСКЭШХУ

ШЭКIОГЪУМ и 6

къыхэтиутыгъэхэр шIоI нэмыкI къэбархэр тисайт ижъугъотэщтых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ЛЪЭПКЪ ЗЫКIЫНЫГЪЭМ И МАФ

МэфэкIым зэхищэхэрэм ахэхъо

Лъэпкъ зыкIынығъэм и Мафэ Адыгэ Республикэм япшIэнэрэу игъэкIотыгъэу щагъэмэфэкIыгъ. Мыекъуапэ изыгъэпсэфыпIэ парк къыщырагъэжьи, къалэм иурам шъхьаIэу Красноoктябрьскэм цIыфхэр къырыкIуагъэх.

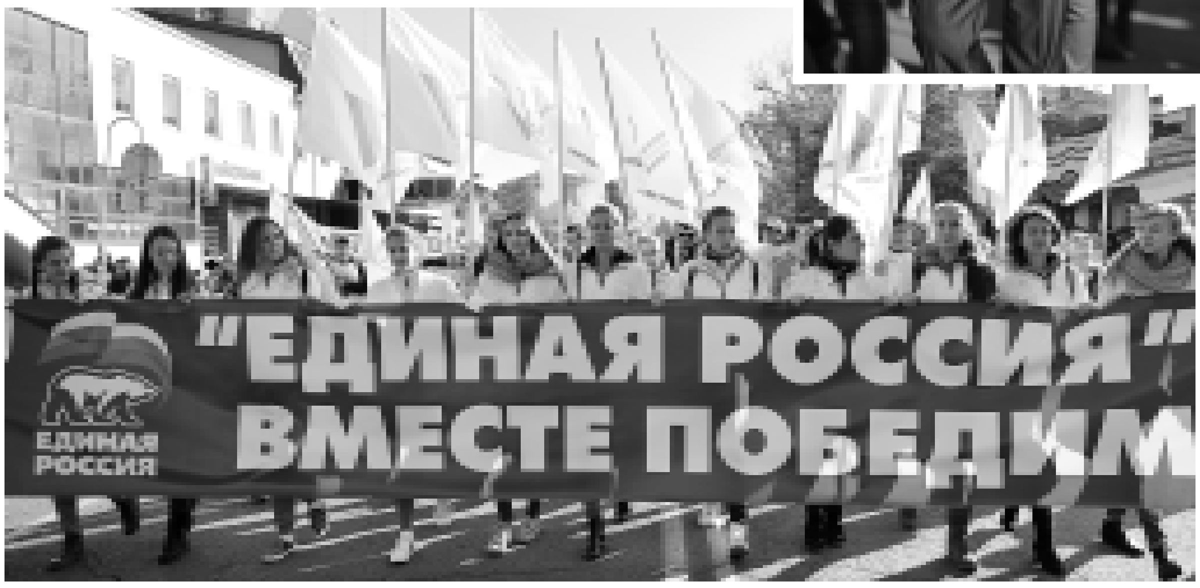

Адыгеим и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан, Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, Парламентым и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, нэмыкI къулыкъушIэхэр, IофшIапIэхэм ялIыкIохэр, студентхэр, спортсменхэр, кIэлэеджакIохэр, фэшъхьафхэр ахэм ахэтыгъэх.

Мыекъуапэ иурам шъхьаIэ къырыкIохэрэм тхыгъэу аIыгъхэр хэгъэгум ис цIыфхэм язықIынығъэ зэрагъэпытэрэм фэгъэхьыгъагъэх. Сабыйхэр апэ итхэм ащыщых, ахэр арых тинеущырэ мафэ лъызыгъэкIотэщтхэр. Спортсменхэр, анахьэу кушъхьэфэчъэ спортымкIэ республикэм иеджапIэ зыщызыгъасэхэрэр, лъэгъупхъэх. Спортсменкэхэр дахэу фэпагъэх, Адыгеим зэрэщыщхэр яшъуашэхэм атетхагъ.

Урамым ыбгъухэмкIэ цIыфхэр щытхэу къяплъых, Iэгу къафытеох. Нэбгыришъэ пчъагъэ хъухэрэр зэхэтхэу Зэкъошныгъэм ипчэгу къынэсыгъэх. Адыгэ Хасэм, къэндзалхэм, урымхэм, азербайджанхэм, общественнэ движение зэфэшъхьафхэм ялIыкIохэр зэхахьэм хэлажьэх.

— *СичIыпIэгъухэр сигъусэхэу хэгъэгум изыкIынығъэ игъэпытэн фэгъэхьыгъэ зэхахьэм сызэрэхэлажьэрэм сырэгушхо,* — къыщиIуагъ мэфэкI зэхахьэм Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан. — *Урысые къэралыгъошхом Адыгеир хэтэу мэпсэу. Экономикэм изыкъегъэIэтын, цIыфхэм ящыIакIэ нахьышIу шIыгъэным тыпылъ.*

Урысыем и Президентэу Владимир Путиным дунэе политикэу зэрихьэрэм зэрэдырагъаштэрэр, лъэпкъхэм языкIынығъэ зэрагъэпытэрэр, мамыр псэукIэр нахьышIу шIыгъэныр зэкIэми зэдыряIофэу зэрэщытыр мэфэкI зэхахьэм къыщаIуагъ Адыгеим и Парламент и Тхьаматэу Владимир Нарожнэм, республикэм ипрофсоюзхэм я Федерацие и Совет ипащэу Устэ Руслъан, Адыгеим инахьыжъхэм я Совет итхьаматэу ГъукIэлI Нурбый, Адыгэ Республикэм иветеранхэм, УIэшыгъэ КIуачIэхэм, хэбзэухъумэкIо органхэм я Совет итхьаматэу Къуаджэ Аслъан.

Урысыем исамолет Мысыр (Египет) къыщефэхи, цIыфыбэ зэрэхэкIодагъэр зэхахьэм хэлажьэхэрэм лъэшэу агу къеуагъ. ЩымыIэжьхэм зы такъикъэ афэшъыгъуагъэх.

ТхьакIущынэ Аслъан, республикэм и Правительствэ, Парламентым хэтхэм Зэкъошныгъэм исаугъэт къэгъагъэхэр кIэлъыралъхьагъэх.

Лъэпкъ зыкIынығъэм и Мафэ фэгъэхьыгъэ зэхахьэхэр, спорт зэIукIэгъухэр тиреспубликэ щызэхащагъэх. Адыгеим и Къэралыгъо филармоние мэфэкI концертэу щыкIуагъэр ТIэшъу Светланэрэ Мэкъулэ Руслъанрэ зэращагъ.

ЕМТIЫЛЪ Нурбый.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

ПРАВИТЕЛЬСТВЭ ТЕЛЕГРАММ

Санкт-Петербург игубернаторэу Г. С. Полтавченкэм фэкIо

Лъытэныгъэ зыфэсшIырэ Георгий Сергей ыкъор!

Тихэгъэгогъухэр зэрысыгъэ къухьэлъатэр Египет къызэрэщефэхыгъэм икъэбар Адыгеим исхэм агу къыгъэбырсырыгъ.

ТхьамыкIэгъошхом хэкIодагъэхэм тафэшъыгъо, зигупсэхэр, зиIахьылхэр зышIокIодыгъэхэм тафэтхьаусыхэ.

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу ТХЬАКIУЩЫНЭ Аслъан

Гъогухэр агъэцэкIэжьых

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан Мыекъуапэ игъогухэу игъэкIотыгъэ гъэцэкIэжьынхэр зыщыкIохэрэр зэригъэлъэгъугъэх.

Ащ игъусагъэх АР-м и Правительствэ и Тхьаматэу КъумпIыл Мурат, республикэм псэолъэшIынымкIэ, транспортымкIэ, псэупIэ-коммунальнэ ыкIи гъогу хъызмэтхэмкIэ и Министерствэ ипащэу Валерий Картамышевыр, Мыекъопэ къэлэ администрацием ипащэу Александр Наролиныр.

— *Къалэм изэтегъэпсыхьан, гъогухэм ягъэцэкIэжьын епхыгъэ IофшIэнхэр зэрифэшъуашэу тэгъэцакIэх, ау Мыекъуапэ итранспорт артериехэм мыщ фэдэ игъэкIотыгъэ гъэцэкIэжьынхэр зыкIи арашIылIагъэп,* — къыIуагъ ТхьакIущынэ Аслъан. — *ГъогурыкIоныр щынэгъончъэным, машинэхэр зэрэзэутэкIыхэрэр нахь макIэ шIыгъэнхэм ар афэIорышIэщт. ТапэкIи муниципалитетым IэпыIэгъу тыфэхъузэ, тикъэлэ шъхьаIэ нахь дахэ, зэтегъэпсыхьагъэ зэрэхъущтым тынаIэ тедгъэтыщт.*

2014-рэ илъэсым республикэ бюджетым къыхэхыгъэ сомэ миллиони 100 гъогухэм ягъэцэкIэжьын пэIуагъэхьэгъагъэмэ, мы илъэсым ар сомэ миллиони 150-м ехъугъ. АР-м и ЛIышъхьэ къызэриIуагъэмкIэ, Мыекъуапэ игупчэ хэхьэрэ урамхэм ягъогухэм ягъэцэкIэжьын ары мызыгъэгум анахьэу анаIэ зытырагъэтыгъэр. Гъогуи 10-мэ ягъэцэкIэжьын ыкIи гъогуи 3 кIэу шIыгъэнхэм ахъщэу къатIупщыгъэр апэIуагъэхьащт, ахэм зэкIэмкIи километри 9,5-рэ якIыхьагъ.

АР-м и ЛIышъхьэ псэолъэшIхэм гущыIэгъу афэхъугъ, гъогум асфальтыкIэу тыралъхьэрэр шапхъэхэм адештэмэ зэригъэшIагъ. IофшIэнхэр зыгъэцакIэхэрэм къызэрэхагъэщыгъэмкIэ, гъогухэр зэрэзэтырагъэпсыхьэхэрэм дакIоу, бордюрхэр, лъэсрыкIо гъогухэр, гъогу тамыгъэхэр кIэу зэблахъух.

ШэкIогъум ыкIэхэм адэжь IофшIэнхэр аухынхэшъ, къихьащт илъэсым зэшIуахын фаемкIэ гухэлъэу яIэхэр агъэнэфэнхэу ТхьакIущынэ Аслъан пшъэрылъ къафишIыгъ.

Адыгеим игъогу фонд мы илъэсым сомэ миллиардрэ миллиони 155-рэ мэхъу. Ащ щыщэу сомэ миллион 372,8-р — гъогухэм яIыгъын, сомэ миллион 408,6-р — автомобиль гъогухэм ыкIи республикэ мэхьанэ зиIэ лъымыдждхэм ягъэцэкIэжьын апэIуагъэхьэ. Джащ фэдэу автомобиль гъогоу «Инэм — Адыгэкъал — Бжъэдыгъухьабл» зыфиIорэм, псыхъоу Пщыщэ телъ лъымыджым игъэцэкIэжьын мы илъэсым сомэ миллиони 141,2-рэ тефэщт. Псэуалъэм изэтегъэпсыхьан къихьащт илъэсым аухынэу агъэнафэ, 2016-рэ илъэсым ащ джыри сомэ миллиони 194,8-рэ пэIуагъэхьащт. Республикэм ипащэхэм къызэраIуагъэмкIэ, тикъэлэ шъхьаIэ имызакъоу, республикэм игъогухэу гъэцэкIэжьынхэр зищыкIагъэхэм зэкIэми анаIэ атырагъэтыщт, псэолъэшI IофшIэнхэр лъагъэкIотэщтых.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Псэуалъэм ишIын шIэхэу аухыщт

Адыгэ Республикэм и ЛIышъхьэу ТхьакIущынэ Аслъан шIокI зимыIэ медицинэ страхованиемкIэ фондым ичIыпIэ къутамэу Адыгеим щыIэм иадминистративнэ унакIэу ашIырэм мы мафэхэм щыIагъ. IофшIэнхэр зэрэлъыкIуатэхэрэм зыщигъэгъозагъ, объектым иухыжьынкIэ пшъэрылъ шъхьаIэхэр псэолъэшIхэм афишIыгъэх.

Республикэм ипащэ игъусагъэх АР-м и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат, АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Министерствэ ипащэу Мэрэтыкъо Рустем, Мыекъуапэ имэрэу Александр Наролинир, фондым икъутамэ ипащэу Хьагъэудж Марыет.

Шъугу къэдгъэкIыжьын, АР-м и ЛIышъхьэ игукъэкIыкIэ мы псэуалъэм ишIын 2014-рэ илъэсым рагъэжьагъ, апэрэ мыжъом игъэтIылъын фэгъэхьыгъэ Iофтхьабзэм ТхьакIущынэ Аслъан хэлэжьагъ. КIэлэцIыкIу IыгъыпIэу щытыгъэ псэуалъэм мы ведомствэр джырэ уахътэм чIэт. Ащ къыхэкIыкIэ, шIокI зимыIэ медицинэ страхованиемкIэ фондым унакIэ ышIынышъ, ыпэкIэ зэрэщытыгъэу, мыр гъэсэныгъэм иучреждение ратыжьынэу АР-м и ЛIышъхьэ предложение къыхьыгъ. Фондым ипащэхэм ащ дырагъэштагъ ыкIи къатищэу зэтет къулыкъушIэпIэ унэм ишIын рагъэжьагъ.

Псэуалъэм игъэпсын пэIухьащт сомэ миллион 77-м ехъур УФ-м медицинэ страхованиемкIэ ифонд къытIупщыгъ, зищыкIагъэм ыкIи игъом ар пэIуагъахьэ, непэрэ мафэм ехъулIэу IофшIэн шъхьаIэхэр агъэцэкIагъэх. АР-м и ЛIышъхьэ пшъэрылъэу къафишIыгъэм диштэу, 2016-рэ илъэсым игъэтхапэ ехъулIэу унакIэр атынэу агъэнафэ.

— Псэуалъэм ишIын зэрэлъыкIуатэрэм тегъэразэ, ащ изэтегъэпсыхьанкIэ гухэлъэу тиIэхэм апэ титэу тэкIо, уахътэу дгъэнэфагъэм нахь шIэхэу ар къызэIутхыщт. АхъщэмкIи, нэмыкI лъэныкъохэмкIи зи пэрыохъу щыIэп. Мы Iофыгъом изэшIохын федитIу пылъ, зымкIэ — ужырэ шапхъэхэм адиштэрэ унакIэ фондым икъутамэ иIэ мэхъу, адрэмкIэ — ыпэкIэ кIэлэцIыкIу IыгъыпIэу щытыгъэ псэуалъэр къызэкIэтэгъэкIожьы, ар сабыйхэм апаеу тэшIыжьы. Тикъэлэ шъхьаIэ игупчэ ит гъэсэныгъэм иучреждениехэм япчъагъэ джыри зы къыхэхъощт, ащ мэхьанэшхо зэриIэм щэч хэлъэп, — къыIуагъ ТхьакIущынэ Аслъан.

Федеральнэ гупчэм къытIупщырэ ахъщэр шIуагъэ къытэу гъэфедэгъэн, къулыкъушIэпIэ унакIэм ыкIоцI, итеплъэ зэрэзэтырагъэпсыхьэрэм дакIоу, ащ къыпыщылъ чIыпIэхэми унаIэ атебгъэтын зэрэфаер АР-м и ЛIышъхьэ къыхигъэщыгъ. Мэрэтыкъо Рустем къызэриIуагъэмкIэ, фондым икъутамэ зычIэтыщт псэуалъэр зыщашIырэ чIыпIэм дэжь щыт административнэ унэжъхэр, Мыекъопэ къэлэ сымэджэщым неврологиемкIэ иотделение икорпусэу щытыгъэр раутыжьынхэшъ, къатищэу зэтет Iэзэпlэ-терапевтическэ отделение къызэIуахын гухэлъ яI. Ащ фэгъэхьыгъэ проектнэ тхылъхэр агъэхьазырыгъэх.

Мы ужырэ илъэси 8-р пштэмэ, къэралыгъо ахъщэ IэпыIэгъумкIэ Адыгеим псэолъэ 327-рэ щашIыгъ, ахэм япроцент 90-м ехъум социальнэ мэхьанэ яI. ГущыIэм пае, 2014-рэ илъэсым ыкIэхэм Мыекъуапэ кIэлэцIыкIу IыгъыпIи 4 кIэу къыщызэIуахыгъ. Ащ ишIуагъэкIэ, илъэси 3 — 7 зыныбжь кIэлэцIыкIухэм алъэныкъокIэ тикъэлэ шъхьаIэ чэзыур блэкIыгъэ илъэсым щызэфашIыжьыгъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

АнаIэ зытырагъэтыщтхэр къыгъэнэфагъэх

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет изичэзыу зэхэсыгъо мы мафэхэм Мыекъуапэ щыкIуагъ. Ар зэрищагъ АР-м Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат. Джырэ уахътэ нахь анаIэ зытырагъэтын фэе Iофыгъохэр ары зэхэсыгъом зыщытегущыIагъэхэр.

Социальнэ Iофыгъохэр Адыгеим зэрэщагъэцакIэхэрэр Iофтхьабзэм апэ зытегущыIэгъэхэ Iофыгъохэм ащыщ. Вице-премьерэу Наталья Широковам къызэриIуагъэмкIэ, Iоф зымышIэу республикэм щатхыгъэхэм япчъагъэ процент 1,2-рэ мэхъу. ЦIыфхэм лэжьэпIэ чIыпIэ зыщагъотын алъэкIыщтэу мини 4,2-рэ агъэунэфыгъ. КIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэм ягъэцэкIэжьын зэрэкIорэми джащ фэдэу зэхэсыгъом щытегущыIагъэх.

ГъэцэкIэжьынхэм апэIухьэрэ мылъкоу къатIупщырэр нахь шIуагъэ хэлъэу гъэфедэгъэн фаеу Адыгеим и Премьер-министрэу КъумпIыл Мурат игущыIэ къыщыхигъэщыгъ.

АР-м финансхэмкIэ иминистрэу Долэ Долэтбый къызэриIуагъэмкIэ, мэзипшIым къыкIоцI федэу бюджетым къихьагъэр сомэ миллиарди 5,8-м къехъу. Джащ фэдэу 2016-рэ илъэсым ибюджети агъэхьазыры. Ащ иапэрэ еджэгъу шэкIогъум хэплъэщтхэу зэхэсыгъом къыщаIуагъ.

Министерствэхэм, къулыкъухэм япащэхэм, ахэм Iоф ащызышIэхэрэм яшъэрылъхэр зэрагъэцакIэрэм нахь игъэкIотыгъэу анаIэ тырагъэтын фаеу КъумпIыл Мурат къыгъэнэфагъ.

— Iофыгъоу, гумэкIыгъоу зэшIотхын фаехэм илъэс къэс къахэхъо, нахь къин мэхъух, ау ахэр зэшIотхынхэм зэкIэми тыфэхьазырын, пшъэрылъэу тиIэхэр зэрифэшъуашэм тетэу дгъэцэкIэнхэ фае, — къыIуагъ Адыгеим и Премьер-министрэ.

ЗипсауныгъэкIэ щыкIагъэ зиIэхэр къалэм гупсэфэу щызекIонхэм фэIорышIэрэ программэу «Доступная среда» зыфиIорэр щыIэныгъэм зэрэщыпхыращырэм зэхэсыгъом щытегущыIагъэх. Мы программэр гъэцэкIэгъэным пае бюджет зэфэшъхьафхэм сомэ миллион 24,5-рэ къатIупщыгъ. Мыхэм ыкIи нэмыкI Iофыгъохэу зэхэсыгъом зыщатегущыIагъэхэм афэгъэхьыгъэ унашъохэри ашIыгъэх.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО Сэтэнай.

Сурэтхэр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъэх.

ЗыкIыныгъэм зэфищагъэх

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиныр зипэщэ Общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» илIыкIохэр лъэпкъ зыкIыныгъэм и Мафэ ихэгъэунэфыкIын хэлэжьагъэх.

Ар Урысыем ишъолъыр 85-мэ ащыкIуагъ. Iофтхьабзэм ипэублэ Мысыр къыщыхъугъэ авиакатастрофэм хэкIодагъэхэм зы такъикърэ афэшъыгъуагъэх.

Лъэпкъ зыкIыныгъэм и Мафэ Мыекъуапэ зэрифэшъуашэу щыхагъэунэфыкIыгъ. Митинг-шествиеу зэхащагъэм Общественнэ движениеу «Народнэ фронтым» и Адыгэ шъолъыр къутамэ илIыкIохэр хэлэжьагъэх. Къэлэ паркым къыщегъэжьагъэу лъэпкъэм я Зэкъошныгъэ игупчэ нэс зэхэтхэу кIуагъэх.

— СыдигъокIи, сыд фэдэрэ лъэхъани тикъэралыгъо лъэпкъ зыкIыныгъэ илъыгъ ыкIи илъыщт. Ти Родинэ чIыпIэ къин зеуцом, лъэпкъ зыкIыныгъэу цIыфхэм ахэлъым ишIуагъэкIэ пыим пэуцужьыгъэх, ТекIоныгъэ къыдахыгъ. Арышъ, тикъэралыгъо къызыпхырыкIыгъэ тарихъыр къэтыухъумэн, дин шIошъхъуныгъэ зэфэшъхьаф зиIэ цIыфхэм якультурэ шъхьэкIафэ фэтшIын фае, — къыIуагъ Народнэ фронтым и Адыгэ шъолъыр къутамэ итхьамэтэгъоу Анатолий Лелюк.

Iофтхьабзэм зэкIэмкIи нэбгырэ мини 4-м ехъу хэлэжьагъ.

(Тикорр.).

Натхъо Разыет: «Зи Хэкужъ къэзыгъэзэжьыгъэхэм къэралыгъо lэпыlэгъу ятыгъэн фае»

Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэlукlэ и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Натхъо Разыет Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреждениеу «Зи Хэкужъ къэзыгъэзэжьыгъэхэр хэзыгъэгъозэжькэрэ Гупчэр» зыфиlорэм джырэблагъэ щыlагъ. Нафэу зэрэщытымкlэ, зышъхьэ къезыхьыжьэжьыгъэ нэбгырэ 252-рэ ащ датхагъ ыкlи унэгъуи 10 щэпсэу, ахэм янахьыбэр Сирийскэ Арабскэ Республикэм къикlыгъ.

Депутатым зышъхьэ къезыхьыжьэжьыгъэ цlыфхэу хьадэгъур къызышъхьащыхьагъэхэу илъэсыбэхэм зыщыпсэугъэхэ чlыпlэхэр къэзыбгынэн фаеу хъугъэхэм зэдэгущыlэгъу адыриlагъ.

— Къокlыпlэ Благъэм, Сирийскэ Арабскэ Республикэм зэрэщыщытым фэдэу, терроризмэм зызщиушъомбгъурэ, дунэе гумэкlыгъор нахь лъэш зыщыхъурэ уахътэм непэрэ lофтхьабзэр рекlокlы. Зэкlэхэми шъущыгъуаз Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным Урысыем и Уlэшыгъэ Кlуачlэхэр Сирийскэ Арабскэ Республикэм щыгъэфедэгъэнхэм фэгъэхьыгъэ, акъылыгъэ зыхэлъ къэралыгъо унашъо зэришlагъэм. Мамыр цlыфхэр терроризмэм щыухъумэгъэнхэм пае президентэу Башар Асад lэпыlэгъу къаратыным къызэрэкlэлъэlугъэм епэсыгъэ джэуапэу ар хъугъэ. Ащ нэмыкlэу Урысые Федерацием lэкlыб къэрал lофхэмкlэ иминистрэу Сергей Лавровым пэщэныгъэ зыдызэрихьэрэ дипломат купым, дунэе къэралыгъо lофышlэшхохэми яшlуагъэ къагъэкlозэ, мы аужырэ илъэсхэм Сирием къитэджэгъэ гумэкlыгъошхор зэшlохыгъэным пае lофтхьабзэхэр зэрахьэх. Сэ сицыхьэ пытэ зытелъыр тихэгъэгу ипащэхэм зэрахьэрэ lофтхьабзэхэм яшlуагъэкlэ, зэпэуцужьыныгъэу ащ къитэджагъэр шlэхэу агъэуцун зэралъэкlыщтыр ары, — хигъэунэфыкlыгъ Натхъо Разыет пэублэ псалъэ къызешlым.

Зэlукlэгъум илъэхъан цlыфхэр зыщыпсэухэрэ унэхэм, кощын lофым, социальнэ лъэныкъом япхыгъэ lофыгъохэр къаlэтыгъэх. Нахьыбэмэ джэуап гъэнэфагъэ агъотыгъ, адрэхэр парламентариехэр ахэплъэнхи, джэуап гъэнэфагъэ къаратыным пае къагъэнагъэх.

— Сэ зэрэсшlошlырэмкlэ, зи Хэкужъ къэзыгъэзэжьыгъэхэм ящыlэныгъэкlэ мэхьанэшхо зиlэ lофыгъохэр зэшlохыгъэ хъунхэм пае шэпхъэ правовой лъапсэу щыlэхэм щыкlагъэу афэхъухэрэм джыри зэ ахэплъэжьыгъэн фае, анахьэу етlани гущыlэу «репатриант» зыфиlорэм къыхиубытэхэрэм афэгъэхьыгъэу. Нэужым етlанэ федеральнэ ыкlи шъолъыр фэгъэкlотэныгъэхэу ахэм аратын алъэкlыщтым егупшысэгъэн фае. Сэри сфэлъэкlыщтымкlэ а lофхэм япхыгъэу амалэу сиlэр згъэфедэщт, — икlэухым къыlуагъ Натхъо Разыет.

Ащ нэмыкlэу Натхъо Разыет Гупчэм щыпсэухэрэм социальнэ ыкlи нэмыкl лъэныкъохэмкlэ яlофхэм язытет зыщигъэгъозагъ, унэгъуи 10-мэ зэтыгъо ахъщэ lэпыlэгъу аритыгъ, депутат lофшlэнэу ыгъэцакlэрэм тегъэпсыхьагъэу яфедэхэр къыухъумэнхэм пае амалэу щыlэр зэкlэ ыгъэфедэнэу къыlэгугъагъэх.

КЪАНДОР Анзор.

Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэlукlэ и Къэралыгъо Думэ идепутат иlэпыlэгъу.

Цlыфымрэ шlэныгъэмрэ

(Къызыкlэлъыкlорэр шэкlогъум и 3-м къыдэкlыгъэ номерым ит).

Тэ непэ тызщыпсэурэр щынагъоу щыт чlылагъу. Чыжьэу лъыкlотэгъэ шlыкlэ амалмэ тищыlакlэ къамыгъэпсынкlэу, нахь щынагъо къашlы зэпыт. Атом энергиер гъэфедэным ыкlи терроризмэм зызэриушъомбгъурэм щынагъоу тызэмыжагъэхэр къытфахьых. Арышъ, цlыфым чип горэ ыпкъ халъхьащт, ащ ишlуагъэкlэ лъэбэкъоу ыдзырэ пэпчъ лъыплъэнхэу: зыдакlуи, зыдачъи, ышlэмэ хъущтымкlи...

Хьилымымкlэ шlэныгъакlэмрэ этикэмрэ сыдэу зэкlуалlэхэра пlомэ, зы щысэкlэ къэдгъэлъэгъон.

Лlэныгъэр щымыlагъэмэ. Игъашlэ цlыфым ымыухыныр ихъопсагъоу ижъ-ижъыжьым къыщыублагъэу къызыдырехьакlы. Шlэныгъэлlи нэмыкlи «цlыфужьым» еусэхэрэм алъытэ: хьилымым непэ-неущэу къылэкlэхьащт цlыфым игъашlэ гъунэнчъэ къэзышlыщт амалхэр. Шlыкlэ амалхэу ащкlэ тызгъэгугъэхэрэр гъэкlэкlыгъэ гущыlэу НБИК зэгъэфагъэ мэхъу. НБИК — ар нано-, био- инфо- ыкlи когно-шlыкlэ амал.

Нано-шlыкlэ амалыр, шъузэрэщыгъуазэу, бгъэфедэн плъэкlырэ хьилымышlухэмрэ техникэшlухэмрэ азыфагурэ къутамэу, къыхэхакlо шlыкlэр зиlэубытыпlэу зыфэе нэшанэхэр зыхэлъ пкъыгъуакlэхэр къызэзыхырэр ары.

Био-шlыкlэ амалыр, шъузэрэщыгъуазэу, чlыопсымрэ техникэмрэ яхьылlэгъэ хьилымхэм язэпхыныгъэу, псэушъхьэ ыкlи къэкlырэ лъэпкъыгъохэм яамалхэр нахьышlоу, икъоу гъэцэкlэгъэнхэмкlэ зишlуагъэ къэзыгъакlорэр ары.

Къэбарлъыгъэlэс шlыкlэ амалыр, шъузэрэщыгъуазэу, зэбгъэфэн плъэкlырэ игъэкlотыгъэ шlэныгъэхэмрэ lофшlагъэхэмрэ.

Когно-шlыкlэ амалыр, когнитивнэ шlыкlэ амалыр, шъузэрэщыгъуазэу, шъхьэкуцlым щызекlорэмрэ ищытыкlэрэ къэзыгъэнафэрэр ары.

Мы къэтпчъыгъэр зэкlэ зэхэтэу гъэкlэкlыгъэу къызэраlорэр НБИК шlыкlэ амалхэр.

Мы хьилымыр къызыфагъэфедэзэ, плlопэн хъумэ, цlыфыр мылlэжьэу псэун ылъэкlыным къыфэкlонхэ ямурад...

Гукlодыгъу ар! Непэрэ мафэмкlэ тэ тшlогукъэнэ иныр цlыфхэр игъонэмысхэу зэрэлlэхэрэр ары. Енэгуягъо ахэм илъэси 150-рэ къагъашlэщтыгъэмэ, щыlэныгъэм езэщынгъэхи, фэмыежьыгъэнхэкlи хъуных. Ау цlыфым лlэныгъэр къыфыкъомыкlыжьыхэ зыхъурэм, осэшхо зыфэтшlырэ пстэур, цlыфыр цlыфэ къэзышlырэ пстэур мэкъутэх, пкlэнчъ дэдэ мэхъух.

Цlыфыгъэр, гукlэгъур, зэхашlэр щыгъэзыягъэ мэхъух. Лlэныгъэм ищынагъо шъхьащымытмэ, сыдым къыхэкlэу цlыфым зыгорэм пае зигъэкlодын?.. Щыlэныгъэм ыкупкlи, лlэныгъэм ыкупкlи зэпхыгъэ шъыпкъэх. Лlэныгъэм мэхьанэ имыlэжьэу зыщыхъурэм, щыlэныгъэми имэхьанэ мэкlоды.

Хьилымым игъэхьагъэхэм ау сыдми цlыфыр нахьышlу хьашlырэп. Гъэсагъэу, гурышlэу, иакъыл чанэу, ау цlыфынчъэу къытхэтыр макlа? Цlыфыгъэр гъэсэныгъэм, гурышlэныгъэм, акъылыгъэм ялъытыгъэ къодыеп. Уеджэгъэшхо акъылышlушхомэ, уицlыфыгъи икъугъэу къикlырэп. Цlыфыр цlыфы къэзышlырэр къэбгъэнэфэным пае ибиологие укъыпкъырыкlы къодыекlэ хъущтэп...

Я 17-рэ лlэшlэгъум игъунапкъэхэм цlыфхэр гъогу пхэнджым техьагъэх, сыда плlомэ дунаир механизм фэдэу къащыхъоу ар зилlэужыгъор къыбгурыlоным пае зэпкъырыпхын фаеу алъытэу аублагъ. Гуманитар шlэныгъэхэмрэ цlыфым ехьылlэгъэ шlэныгъэхэмрэ зэфэшъхьафых. Цlыфым ехьылlэгъэ шlэныгъэхэр — ар хьилымхэу цlыфым иакъыл игъэпсыкlэ, lэрышl интеллектыр, генетикэр зышlэтыхэрэр ары. Непэ нахь ашlокlыщыгъор цlыфым ышъхьэкуцl зышlэтырэ хьилымыр ары. Зэкlэми анахьыбэу мылъку ащ пэlузыгъэхьэхэрэр американцэхэр ары. Когнитивнэ хьилымым псынкlэ дэдэу хэхъоныгъэхэр ешlых. Ащ телэжьыхьэрэ шlэныгъэлlмэ кlаlоу аублагъ: лъэгапlэу тызынэсыгъэр философие шапхъэмэ уакъыпкъырыкlызэ зэхэугуфыкlыгъэным тыфэныкъу. Цlыфыр цlыфы къэзышlырэр, цlыфым изэхэшlыкlыныгъэ зилlэужыгъор ахэм афызэхэфырэп. Шъхьэкуцlыр зэпкъырыпхэу ащ хэлъыр бгъэунэфыгъэкlи, зэхэшlыкlыныгъэр къызыхэкlырэр хэплъэгъошъущтэп. Арышъ, зэхэшlыкlыныгъэм ылъапсэ дгъэунэфыныр тигухэлъмэ, кlэ шъыпкъэу ушэтыныр къагъэлъэгъуагъэхэр къызгурыдгъэlонхэ фае. Цlыфым ишlэныгъэ хахъо къэс хэшlыкl зыфимыlэм ипчъагъэ нахьыбэ мэхъу. Шъхьэкуцlыр лъэшэу зэхэшlыхьагъ. Дунаим нахьи нахь зэхэугуфыкlыгъаеу зылъытэхэрэр шlэныгъэлlмэ мымакlэу ахэт. Ащ къыхэкlэу цlыфым ехьылlэгъэ шlэныгъэр гуманитар хьилымкlэ заджэхэрэм кlэрычыгъэу джыри лъыкlотэщтмэ, цlыфыр нахьыкlэ хъуным къыфищэщт. Шlэныгъакlэхэр зэгъэгъотынымрэ этикэр екlэкlонымрэ еолlэнчъэу зэпхыгъэх. Арышъ, цlыфыр е лъагэу дэкlоен, е чыжьэу еохын ылъэкlыщт.

Цlыфымкlэ нахьышlур агъэунэфыным сыдигъокlи ыуж итыгъэх ыкlи итых. Ау рызэшlопхынэу зы шапхъэп щыlэр, лъэныкъуабэ къыдэлъытэгъэн фаеу мэхъу. Сыд фэдэрэ лъэхъани пстэуми апшъэу къэнэжьырэр цlыфыгъэ иныр ары. Цlыфыгъэр тинепэрэ щыlакlи, тинепэрэ зэхэтыкlи анахь шэпхъэ шъхьаlэу тымыгъэуцумэ, неущырэ мафэ тиlэп. А гупшысэр кlэп. Сыдигъуи цlыфлъэпкъыр зыкlэхъопсырэр — цlыфым нахь лъапlэ щымыlэу, ащкlэ нахь лъэпlэжьыр ежь ышъхьэрэ ылъэрэ афитэу псэуныр, иlофхэр ежь-ежьырэу зэшlуихынхэр, пшъэдэкlыжьым блэмыкlыныр, шъхьафитыныр. Джащ фэдэ шэн-хабзэхэр щылэкlэ-псэукlэм хэгъэщгъэнхэм тызэдытелэжьыхьанхэ фае, цlыфыр нахьышlу хъуным фэгъэсэгъэн фае — джары цlыфыгъэм ианахь гупшысэ-хъопсэгъо иныр. Цlыфыгъэр ары непэ тигугъэпlэ закъор. Шъыпкъэ, джы ар нахь ызылъэ хъугъэ. Къэзыгъэхьылъэрэр — зэфэмыдэныгъэр ары.

Зэдгъэпшэных. Ницше игупшысэу цlыф шlокlыгъор (сверхчеловек), сэнаущыгъэ зыхэлъ цlыфыр — ащ нэмыкlхэрэр мыцlыфэу къырегъэlыхых. Ащ елъытыгъэмэ урыс литературэр дэхыгъэхэм, аушъхьакlугъэхэм ыкlи агъэпыутыгъэхэм гукlэгъу афэшlыгъэным сыдигъокlи къыфаджэщтыгъ. Конфуций иэтикэрэ демократием ишапхъэхэмрэ язэдемыгъэштэныгъэ. Ахэр зэкlунхэу щытэп. Сыда плlомэ Конфуций иеплъыкlэкlэ, нахьыжьмэ, лlышъхьэм, нэмыкlмэ шъхьэкlафэ афэпшlыныр пстэуми апшъ. Ахэр европэ цивилизацием непэ ыгъэпыутырэ шапхъэх. Ау дунаир лъэшэу зэхъокlэу ыублагъ, арышъ, китай, япон цивилизацием ишапхъэхэм уахэплъызэ, цlыфмэ къашъхьапэнэу къыхахын алъэкlыщтыр макlэп.

Тэ, адыгэхэм, хэтрэ цlыф лъэпкъи фэмыдэу зэдэдлэжьыгъэ адыгагъэм тырыгъуазэмэ нахьышlу. Ау тэ тихабзэ шапхъэу амыгъэуцункlэ енэгуягъо. Мэхьанэ зиlэу, гъэлъэпlэгъэн фаеу алъытэхэрэмкlэ, шъыпкъэкlэ агъэнафэрэмкlэ зэмызэгъыныгъэшхо цlыфмэ азыфагу ильыщт.

Хэхъоныгъэр къэгъэуцугъуай. Дунэе цивилизацием лъэоенакlэм теуцоу фежьагъ. Ар къыздэзыхьыгъэр глобализацием ары. Культурэхэри динхэри зэхэкlухьэхэу аублагъ. Европэм ишlошlхэр тыдэкlи ахахьэу, нэмыкl культурэм иплъэхэм Европэр псэуплэкlэ къыхахэу фежьагъэх, ащ бэлахьэу къыздихьырэр пстэуми тинэрылъэгъу.

Мультикультурализмэ политикэм шlу къызэрэхэмыкlырэр бэмэ къагурыlуагъ. Ар дэйкlэ арэп, культурэмэ зэпхыныгъэ шъыпкъэ азыфагу зэримылъыгъэр ары. Къэкощыгъэхэр шъхьафэу мэпсэух, европейцэмэ ахэр къаухьэх. Япониер тштэмэ, зы лъэныкъомкlэ, ихэбзэжъхэр къызэтыригъэнагъэхэу, адырабгъумкlэ, европэ гурыlуакlэм тет демократиери зыхигъащэу къытщэхъу. Ау зытет шъыпкъэр — ахэми а еплъыкlитlур афызэгъэкlушъурэп...

Хэт ышlэра, джырэ лъэхъаным зэрэдунаеу шапхъэ фэхъущт этикэм икъыхэхын макlонкlи хъун. Ащ фэдэ гупшысэхэми дахыыгъэ, аумэхыгъэ шlэныгъэлlхэм япчъагъи макlэп.

Политикэмрэ цlыфыгъэмрэ сыдигъокlи къинэу зэкlух. Политикэмкlэ зекlокlэ-шlыкlэ гъэнэфагъэхэр фыхэхыгъэхэу ыкlи цlыфыгъэм ишапхъэхэр аукъохэми мыемыкlоу ары зэралъытэрэр. Ау тинепэрэ мафэхэм политикмэ хэукъоныгъэу ашlыхэрэр цlыфлъэпкъымкlэ зэрарышхоу щыт. Арышъ, цlыфыгъэ шъыпкъэм ишапхъэхэр политикэм хэгъэщэгъэнхэр непэрэ тимафэкlэ анахьэу тызыфэныкъо lофыгъомэ ащыщ. Шlыкlэмэ яусэгъэн фае.

Джыри зы гупшысэшlу «псэ къыпыгъэкlэжьыгъэмэ» ишlуагъэ къэкlощт — ар пстэуми шlэныгъэ ягъэгъотыгъэныр. Зэгорэм Вернадскэм иноосфере — акъылым рыгъозэрэ чылагъор (обществэр) зэкlэми анахьышъхьэу къащыхъущтыгъэ... Адэ джыры, еджапlэ ыкlи университет гъэсэныгъэхэр къеохыгъэх. Непэ тистудентмэ шlэныгъэ къызэрыкlо горэхэри аlэкlэлъыхьэп. Тарихъыр ашlэрэп. Хьишъэр ахэмэ къяхылъэкlы. Непэрэ мафэмкlэ мэпсэух, неущрэм егупшысэхэрэп. Хэти тарихъым изы lахь: зыгорэм къыщыхъугъ, щаплlугъ, щалэжьыгъ, цlыфмэ ахэхьагъ, адэлэжьагъ, адэпсэугъ. Блэкlыгъэр — о пшъхьэкlэ уушэтыгъэр ары...

Анахь хэгъэгу зэтегъэпсыхьагъэхэр лъэхъанэу зыхэхьагъэхэр шlэныгъэм рыгъозэрэ чылагъом (обществэм) илъэхьанэу ары зэралъытэрэр. Гукъау нахь мышlэми, Урысыер ахэм ахэплъытэнэу хъурэп. Къэпlопэн хъумэ, шlэныгъэм джыдэдэм хъурэ-шlэрэ пстэур къегъэнафэ. Шlэныгъэр агъэпсы, шlэныгъэр агъэпсэуалъэ. Хьилымыр пстэуми апэ. Технологиякlэхэм зэрэдунаеу ыщаушъомбгъу. Ау зыкlэхъопсыщтыгъэхэ лъэхъаным зэрэмыгугъэщтыгъэхэу къычlэкlыгъ. Шlэныгъэм е шlуагъэ, е мылъку гъэфедэкlо чылагъом (обществэм) къырэты. Ар шlэныгъэу гъэфедэкlо чан укъэзышlырэр ары нахь, шlэныгъэу уишlэ хэзыгъахъоу, нахь lуш, нахь гъэсагъэ узышlырэр арэп. Непэрэ шlэныгъэр бгъузэ, джыдэдэм федэ горэ къыхэпхыным фытегъэпсыхьагъэ къодый. Тызыфэныкъор философие, хьишъэ шlэныгъ. Гъэсэныгъэм фэгъэзэгъэ къулыкъушlэмэ непэ гъэсэныгъэр — ар гъэфедэкlо дэгъу дэдэхэр пlунхэр арэу алъытэ. Зэтегъэпсыхьагъэу псэунхэм щэхъурэ къэрар зимылlэхэм япчъагъэ хэхъоныр нэбгырэ зырызхэмкlэ дэгъункlи пшlэнэп. Ау шlэныгъэу ащэ-ащэфырэм цlыфлъэпкъыр къызэрэкъомынэшъущтыр гъэнэфагъэ. Ар зэхэзышlыкlырэ цlыфхэм зыгорэ ашlэн фае. Шlэныгъэлэжьмэ непэ lофыгъо къызэрыкlоп зэшlуахыхэрэр. Академикэу, философ инэу Владислав Лекторскэм зэрилъытэрэр «физиологхэм, генетикхэм, психологхэм япхыгъэнхэ фае гуманитарийхэр, философхэр, филологхэр... Ар зэшlотымыхышъумэ —цlыфлъэпкъэу тыкъызэтенэщтэп». Джары шlэныгъэлl инмэ непэ lофыгъоу къагъэнафэхэрэр. Непэ тэ тигугъапlэхэр — гуманитар шlэныгъэхэр, литературэр, философиер, искусствэр ары. Технологиер арэп апшъэр. Пстэуми апшъэр — пшъхьэ хэплъхьаныр, дэхагъэ бгъэпсыныр, лъэгъуныгъэр.

ТЭУ Нуриет.

Шlэныгъэлэжь.

ИСКУССТВЭР — ТИБАЙНЫГЪ

Театрэр, музейхэр яӏотакӏох

**Урысыем щыкӏогъэ Ӏофтхьабзэу «Искусствэм и Чэщ» зыфиӏорэм культурэм пыщагъэхэр, студентхэр, язызыфиӏорэм... **

Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ музееу Цэй Ибрахьимэ ыцӏэкӏэ щытым щызэхащэгъэ къэгъэлъэгъонхэр щыӏэнымгъэм щыщ пычыгъох. Театрализованнэ едзыгъохэр спектаклэхэм, еджакӏохэм янепэрэ псэукӏэ къахахыгъэх. Урысыем, Адыгеим янароднэ артистэу, Лъэпкъ театрэм ирежиссер шъхьаӏэу Кукэнэ Муратэ зыхэлэжьэрэ спектаклэхэу «Мэдэим», «Псэлъыхъохэм», «Тартюф», фэшъхьафхэм студентхэр къатегущыӏагъэх.

Тиреспубликэ искусствэхэмкӏэ иколледжэу У. Тхьабысымэм ыцӏэкӏэ щытым щеджэхэрэм пшъашъэм ишэн-зекӏуакӏэхэм, бзылъфыгъэм пчыхьэм зызэрифапэрэм, бзылъфыгъэмрэ хъулъфыгъэмрэ куп зыхахьэхэкӏэ шэн-хабзэхэр зэрахьанхэм фэшӏ анахьэу анаӏэ зытырагъэтырэм, фэшъхьафхэм яхьылӏэгъэ къэгъэлъэгъонхэм артистхэмрэ ныбжьыкӏэхэмрэ ахэлэжьагъэх.

Зэлъашӏэрэ артистэу Кукэнэ Муратрэ студентэу Бэгъ Алыйрэ зэготхэу нэпэеплъ сурэтхэр атырахыгъэх. А. Бэгъым гъэшӏэгъонэу зифэпагъ, М. Куканэр зыхэлэжьэрэ спектаклэм ролэу къыщишӏырэм къыхэхыгъэ пычыгъор къыгъэлъэгъуагъ.

Джарымэ Аизэ искусствэхэмкӏэ колледжым щеджэ, пшъэшъэ ищыгъ. Адыгэ шъуашэр щыгъэу пчэгум дахэу къихьагъ. Тиартисткэхэр зыхэлэжьэхэрэ спектаклэхэм гукӏэ тахищэзэ, А. Джарымэм искусствэм цӏыфыр зэрипӏурэр едзыгъохэм къащыхигъэщыгъ.

Сэкъатныгъэ зиӏэхэм я Урысые обществэ икъутамэу Адыгеим щыӏэм ипащэу С. Агъыржьанэкъом нэбгырабэ игъусэу зэхахьэм къэкӏуагъ. Курэжъыехэм арысхэм театрализованнэу зафэпагъ, артистхэм гущыӏэгъу афэхъугъэх. А. Ефимовам ылъэ теуцоныр къехьылъэкӏыми, цӏыфхэм бэрэ аӏукӏэ шӏоигъу, творчествэм пылъ, усэхэм яджэ.

— Тхьаегъэпсэух тызэхэзыщагъэхэр, — еӏо А. Ефимовам. — Культурэмкӏэ министрэу Къулэ Мыхьамэт къытӏукӏагъ. Театрэм иӏофышӏэхэм арэущтэу благъэу тякӏолӏэн, ягущыӏакӏэ зэхэтхын зэрэтлъэкӏыгъэм тагъэгушӏуагъ.

Лъэпкъ театрэм ихудожественнэ пащэу Шъхьэлэхъо Светланэ, артист цӏэрыӏоу Пэрэныкъо Чэтибэ, театроведэу Шъхьаплъэкъо Къэсэй, республикэм искусствэхэмкӏэ иколледж икӏэлэегъаджэхэр зэхахьэм къэкӏуагъэхэм аӏукӏагъэх. Театрэм къыщагъэлъэгъощт спектаклэхэм атегущыӏагъэх. Артистхэмрэ студентхэмрэ язэпхыныгъэхэр ащ фэдэ зэхахьэхэм зэрагъэпытэхэрэм яеплъыкӏэхэр къараӏолӏагъэх. Нэпэеплъ сурэтхэу атырахыгъэхэм пчыхьэзэхахьэр шӏукӏэ агу къыгъэкӏыжьыщт.

Адыгэ Республикэм культурэмкӏэ иминистрэу Къулэ Мыхьамэт хьакӏэхэм, артистхэм гущыӏэгъу афэхъугъ. Искусствэм цӏыфхэр зэрэзэфищэхэрэр министрэм игущыӏэ къыщыхигъэщыгъ, анахьэу ынаӏэ зытыридзагъэр зипсауныгъэ къеӏыхыгъэхэм искусствэ лъагэм ехьылӏэгъэ упчӏабэ къызэратыгъэр, артистхэр нахьыбэрэ цӏыфхэм аӏукӏэнхэ зэрэ-

фаер ары. Спектаклэхэм ащагъэфедэрэ ӏашэхэр, музыкальнэ ӏэмэ-псымэхэр, щыгъынхэр театрэр зыгу рихьыхэрэм ашӏогъэшӏэгъоных, ӏапэкӏэ анэсыхэ ашӏоигъу.

Узыгъэгъуазэрэм инэфхэр

Псэ зыпыт зэӏукӏэгъухэм уагъэгъуазэ. Лъэпкъ театрэм тыкъикӏи, музейхэм тащыӏагъ. Апэу къыхэдгъэщырэр музейхэм цӏыфыбэ къызэрякӏолӏагъэр, искусствэм уасэу фашӏырэм зыкъызэриӏэтырэр ары. Лъэпкъ музеим икъэгъэлъэгъонхэр Адыгеим къыщагъотыгъэ пкъыгъохэу дышъэм, тыжьыным, нэмыкӏхэм ахэшӏыкӏыгъэхэм, тарихъ къэбархэм Тэу Аслъан, Шъэоцӏыкӏу Фатимэ, Сихьаджэкъо Иринэ къатегущыӏагъэх. Илъэс мини 5-м нахьыбэ зыныбжь дышъэм уеплъызэ, адыгэмэ щыӏэныгъэ гъогоу къакӏугъэр нахьышӏоу зэбгъашӏэ пшӏоигъоу гупшысэхэм узэлъакӏу.

Литературэм и Илъэс тиреспубликэ зэрэщыкӏорэм къыпкъырыкӏыхэзэ, Юналые Заремэ, ӏэтэжьыкъо Фатимэ, нэмыкӏхэр къэгъэлъэгъонхэм къатегущыӏагъэх. Кӏэрэщэ Тембот итворчествэ цӏыфхэм агу зэрэрихьырэр хагъэунэфыкӏыгъ.

Археологием, лъэпкъ шэн-хабзэхэм, тарихъым, фэшъхьафхэм яхьылӏагъэхэр тинепэрэ щыӏакӏэ епхыгъэх. Пшахъом сурэтхэр хашӏыкӏыгъ. Хэдыкӏыным, дэным апыщагъэхэм аӏукӏагъэх Абрэдж Гощэфыжь, Гумэ Ларисэ, нэмыкӏхэри. Кӏэлэцӏыкӏухэм ямызакъоу, ны-тыхэм яупчӏэхэм джэуапхэр аратыжьыгъэх.

Адыгеим культурэмкӏэ иминистрэ игуадзэу Шъэуапцӏэкъо Аминэт искусствэр зыгу рихьыхэу музеим къэкӏуагъэхэм аӏукӏагъ. Мафэм сыхьатыр 4-м къыщыублагъэу пчыхьэм сыхьатыр 8-м нэс Лъэпкъ музеим ипчъэхэр ӏухыгъэхэу ыпкӏэ амытэу цӏыфхэр къэгъэлъэгъонхэм яплъыгъэх. Нэбгырабэмэ къызэрэтаӏуагъэу, музейхэр, театрэхэр зэрагъэлъэгъунхэу игъо ифагъэхэп.

Къокӏыпӏэм щыпсэурэ лъэпкъхэм яискусствэхэмкӏэ Къэралыгъо музееу Мыекъуапэ дэтым щыкӏогъэ зэхахьэхэри лъэшэу тшӏогъэшӏэгъоныгъэх. Стӏашъу Юрэ итворчествэ изакъоу уеплъынэу уфежьэмэ, уахътэу ыхьыщтыр макӏэп. Сулейман Фатимэ, Полина Образцовам, Григорий Годизовым, Шъаукъо Светланэ, Хъокӏо Ларисэ, Пэнэшъу Руслъан, нэмыкӏхэм цӏыфхэм къафаӏотагъэм къеушыхьаты искусствэр пӏуныгъэм зэрэфэлажьэрэр.

— Сыхьат заулэм къыкӏоцӏ музейхэм ащыслъэгъугъэр сфикъугъэп, — къытиӏуагъ иныбджэгъухэм къахэкӏи Бэгъэдыр Артур. — Искусствэ дахэ зэрэтиӏэм нахь сырыгушхозэ сигъогу сытехьажьы...

ЕМТӀЫЛЪ Нурбый.

Сурэтхэр театрэм, музейхэм къащытетхыгъэх.

Зэхэзыщагъэр ыкӀи къыдэзыгъэкӀырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкъ ӀофхэмкӀэ, ӀэкӀыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряӀэ зэпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи къэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакцием зыдэщыӀэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьаӀэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,
редактор гуадзэр-пшъэдэкӀыжь зыхьырэ секретарыр: 52-16-77.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
Урысые Федерацием хэутын ӀофхэмкӀэ, телерадиокъэтынхэмкӀэ ыкӀи зэлъыӀэсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чӀыпӀэ гъэӀорышӀапӀ, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр, 268

ЗэкӀэмкӀи пчъагъэр 3250
Индексхэр 52161 52162
Зак. 958

Хэутыным узщыкӀэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкӀэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шъхьаӀэр
Дэрбэ Тимур

Редактор шъхьаӀэм иапэрэ гуадзэр
МэщлӀэкъо Саид

ПшъэдэкӀыжь зыхьырэ секретарыр
ЖакӀэмыкъо Аминэт